

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. Георги Лозанов

на дисертационния труд на Симеон Стоилов Симеонов

„СЪВРЕМЕННИ ФОРМИ НА ИЗКУСТВО В ПРОСТРАНСТВОТО ОТ СРЕДАТА НА ХХ-ти ВЕК ДО ДНЕС”

с научен ръководител проф. д-р Боян Добрев

за придобиване образователна и научна степен “доктор”

Дисертационният труд на Симеон Стоилов се състои от увод, три глави и заключителна част, наречена „Актуални тенденции и критически бележки”, разположени общо на 176 страници и следвани от списък на научните приноси, библиография с 149 източника и приложение с илюстрации на 100 работи, повече или по-малко коментирани в текста. Като интердисциплинарна методологическа обосновааност, структура, риторика, коректност на цитирането и самооценка на резултатите, трудът отговоря на изискванията за академично изследване.

Обектът на изследването е далеч по-амбициозен от маркирания в заглавието на труда и в широката си рамка обхваща трансформациите, започнали от модернизма, на класическото изобразително изкуство в съвременно (визуално) изкуство, при които то престава да бъде изобразително – да изобразява реалността, и влиза в непознати дотогава отношения с нея. Ефект от тези трансформации е разпадането на културно наследената представа за изкуство, а оттам и на терминологичните и аналитични схеми на разбирането му, което изисква търсенето на

нов език при неговата артикулация, без той непременно да е нещо различно от самото му търсене. Стоилов с дисертационния си труд активно се включва в този процес, като констатира, че така на българска почва попада в относително празна академична (а и не само академична) ниша и му се налага да поеме риска на дискурс без устойчива дискурсивна норма. Именно подобен риск може да се приеме за предмет на изследването му, доколкото заедно с това, което той казва за съвременното изкуство, паралелна семантика създава волята му да говори за него без заварена легитимност на говоренето му.

Двете семантики обаче – на изкуството и на говоренето за изкуство, в последна сметка се наслагват, тъй като Стоилов настоява, че концептуализмът е обединяващата тенденция на съвременното изкуство, която предполага, че то – за разлика от класическото, не се ползва от предварително дадено понятие, а всеки път отново дефинира само себе си. Собственото му ставане и рефлексията върху него функционират като общ механизъм за производство на смисъл. *„Най-стабилното определение на изкуството се оказва всъщност способността му за непрекъснато изследване, проблематизиране и преформатиране на собствените граници и основания”*, пише докторантът (с. 14). Концептуализмът изема рефлексията върху изкуството от словото (подменя го с визия) и я превръща в ангажимент на самото изкуство, разполага я в семантичните му недра. Но тя не опира само до изкуството, а според Стоилов обхваща *„проблеми за взаимоотношенията между понятията, с които мислим света изобщо”* (с. 15).

Неговият труд върви по обратния път – „връща” на словото работата с понятията, която концептуалното изкуство е

